

Vladimír Mahel

Vybrané kapitoly z kinematiky

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 83 (1958), No. 4, 478

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/108633>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1958

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

který splňuje počáteční podmínky

$$y^{(i)}(a) = 0, \quad i = 0, 1, \dots, n-3; \quad y^{(n-2)}(a) \cdot y^{(n-1)}(a) \geq 0 \quad [\leq 0], \quad (5)$$

nemá napravo [nalevo] od bodu a žádný nulový bod.

b) Necht jsou splněny tyto předpoklady:

$$3. \quad n \text{ je liché číslo, } 4. \quad A \leq 0, \quad \omega_n - n\omega'_{n-1} \leq 0 \quad [\geq 0], \quad \omega_{n-1} \leq 0.$$

Pak každý integrál $y(x)$ rovnice (4), který splňuje počáteční podmínky (5), nemá napravo [nalevo] od bodu a žádný nulový bod.

(8) Buď n sudé [liché] číslo a necht platí jeden z předpokladů 2 [4] věty (7). Potom každý integrál rovnice (4) splňuje nejvýše v jednom bodě a jednu z počátečních podmínek

$$y^{(i)}(a) = 0, \quad i = 0, 1, \dots, n-2 \quad (6_1)$$

nebo

$$y^{(i)}(a) = 0, \quad i = 0, 1, \dots, n-3, n-1. \quad (6_2)$$

(9) Buď n sudé [liché] číslo a necht v rovnici (4) jsou splněny tyto předpoklady: $A \leq 0, \omega_{n-1} = 0, \omega_n \leq 0$ [$A \leq 0, \omega_n - n\omega'_{n-1} = 0, \omega_{n-1} \leq 0$]. Potom každý integrál rovnice (4), který v bodě a splňuje jednu z počátečních podmínek (6), nemá mimo bod a žádný jiný kořen.

(10) Necht jsou splněny předpoklady věty (9). Potom každý integrál rovnice (4) má nejvýše dva $n-2$ -násobné kořeny. Jestliže $a < b$ jsou dva $n-2$ -násobné kořeny integrálu $y(x)$ rovnice (4), pak $y^{(n-2)}(a) \cdot y^{(n-1)}(a) < 0, y^{(n-2)}(b) \cdot y^{(n-1)}(b) > 0$. Řešení $y(x)$ nemá nalevo [napravo] od bodu a [b] žádný kořen.

Zdeněk Hustý, Brno

VYBRANÉ KAPITOLY Z KINEMATIKY

(Referát o přednášce dr. RUDOLFA BEREISE, profesora Vysoké školy technické v Drážďanech, konané dne 3. června 1958 na fakultě stroj. inž. ČVUT v Praze)

Prof. dr. Bereis ve své přednášce uvedl především nástin početního a diferenciálně-geometrického aparátu, potřebného pro kinematická vyšetřování. V rovinné kinematické geometrii používá místo vektorů komplexních čísel. Tato metoda má několik výhod, např. se zde lépe vyjadřuje rotace, vedle vnitřního a vnějšího součinu vektorů je zde k dispozici ještě obyčejný součin komplexních čísel atd. Ukázal, jak velmi rychle zjišťuje póly pohybu až do libovolného řádu v pohybu přímém i vratném a jak odvozuje všechny známé už klasické výsledky z kinematiky (kružnici vratu a obratu, konstrukci oskulační paraboly, nalezení Ballova bodu atd.).

Jako příslušník vídeňské školy zajímá se především o konstruktivně-geometrickou stránku věci. Předvedl zde původní konstrukci středu křivosti dráhy bodu, zná-li prvé dva póly daného pohybu (střed křivosti leží v průsečíku normály trajektorie a poláry druhého pólu pohybu vzhledem ke kružnici, která má střed ve vyšetřovaném bodě a prochází prvním pólem).

Dále si důkladně všímal tzv. „Scheitelkurve“, tj. křivky tvořené body, které jsou v daném okamžiku ve vrcholu své trajektorie, a ukázal velmi jednoduché odvození jejich známých vlastností (3. stupeň, cirkularitu, dvojný bod v prvním pólu atd.). Podrobně vyšetřoval možnosti rozpadu této kubiky a ukázal pěknou aplikaci na kloubový čtyřúhelník.

Vladimír Mahel, Praha